

2022-10-10

Vägledning kring hantering av säsongsinfluensavaccination till riskgrupper i hemmiljö under 2022–2023

Detta dokument är en vägledning kring hur ett lokalt samarbete mellan primärvård (regional primärvård) och kommun (kommunal primärvård) kan organiseras avseende hantering av säsongsinfluensavaccination till riskgrupper i hemmiljö under influensasäsong 2022–2023.

Bakgrund

Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten rekommenderar vaccination mot säsongsinfluensa för medicinska riskgrupper samt riskgruppen *Personer 65 år och äldre*. Särskilt vid en pandemi är det viktigt att uppnå en hög vaccinationstäckning mot säsongsinfluensa bland personer i riskgrupper. Den rådande situationen betyder att förändrade arbetsätt och rutiner jämfört med tidigare års säsongsvaccinationer kan behöva tas fram. För att genomföra årets säsongsvaccination på smittskyddssäkert och resurseffektivt sätt är det angeläget med en flexibilitet och samarbete mellan Region Skåne och Skånes kommuner.

Ansvarsfördelning

Säsongsvaccinationen bör följa ordinarie ansvarsfördelning. Flexibilitet och stöd verksamheterna emellan är en förutsättning för fortsatt gott arbetsklimat och personcentrerad vård.

Kommunal hälso- och sjukvård (kommunal primärvård) ansvarar för vaccination efter ordination av läkare eller distriktsköterska (inom regional primärvård) på:

- patient i ordinärt boende som erhåller kommunal hälso- och sjukvård av sjuksköterska
- patient på särskilt boende för äldre enligt SoL
- patient på bostad med särskilt service för vuxna enligt LSS

Region Skåne (regional primärvård) ansvarar för vaccination på:

- patient i ordinärt boende med eller utan hemtjänstinsats som inte erhåller kommunal hälso- och sjukvård (kommunal primärvård) av sjuksköterska

Kommunal hälso- och sjukvård (kommunal primärvård) ansvarar för att:

- utifrån fastställda kriterier för vaccination och riskgrupper identifiera patienten som önskar bli vaccinerade
- fylla i hälsodeklarationen i samråd med patienten
- ha kunskap om vaccinationsteknik samt hur en ev. allergisk reaktion hanteras
- hämta vaccin på överenskommen vårdcentral/vårdcentraler

Region Skåne (regional primärvård) ansvarar för att:

- vårdcentral kan erbjuda handledning vid behov av kompetenshöjande instruktioner kring vaccination
- att läkare finns direkt tillgänglig, via direktnummer, för kommunal sjuksköterska som utför vaccination
- tillhandahålla och bekostar vaccin
- vid behov tillhandahålla adrenalinpenna i form av autoinjektor avsett för akutbehandling av allvarlig allergisk reaktion

Följande frågeställningar hanteras lämpligen lokalt

- Vid behov, utbildning och handledning avseende beredskap vid allergisk reaktion
- Hur säsongsvaccinationen praktiskt ska genomföras inkl. hantering av hälsodeklaration och batchnummer
- Direktnummer till tillgänglig läkare på berörda vårdcentraler

Förslag på genomförande av vaccination inom kommunal hälso- och sjukvård (kommunal primärvård)

Sjuksköterska i kommunen sammanställer en lista till ansvarig vårdcentral på de patienter som uppfyller kriterier för vaccination och som önskar vaccinera sig. Läkare eller distriktssköterska (inom regional primärvård) ordinerar influensavaccin.

Vaccinationen utförs av distriktssköterska eller sjuksköterska i kommunen.

Då vaccinationen utförs ska beredskap finnas för att kunna ta hand om eventuella allergiska reaktioner. Läkemedel avsett för akutbehandling av allvarlig allergisk reaktion ska finnas till hands. Akutläkemedel tillhandahålls av primärvården alternativt tas ur läkemedelsförrådet.

Direktnummer till tillgänglig läkare som snabbt kan bistå med bedömning och ordination ska finnas. Efter vaccinet är givet ska personen övervakas enligt nedan.

Batchnummer ska dokumenteras i kommunens journalsystem. Region Skåne ansvarar för att vaccinationerna förs in i PMO och Nationella vaccinationsregistret.

Rekommenderad observationstid efter vaccination

Allvarliga reaktioner vid vaccination med vacciner mot säsongsinfluensa är mycket ovanliga (incidens på 0,65 - 1,53 per miljon vaccindoser). De injicerade vaccinerna kan orsaka rodnad, svullnad och ömhet på injektionsstället under några dagar. Vanliga biverkningar från det levande försvagade vaccinet är rinnsnuva, nästäppa, minskad aptit, huvudvärk, svaghet, muskelvärk och feber.

Rekommenderad observationstid efter vaccination är 5 - 15 min. Försiktighetsåtgärden med observation är mer kopplat till eventuella vasovagala reaktioner beroende på själva injektionen, snarare än allergisk reaktion på influensavaccinet. Vaccinerande enhet (regional/kommunal/privat) kan välja den observationstid man känner sig trygg med. Patienter med tidigare reaktioner skall observeras extra.

Använd hälsodeklaration

[Hälsodeklaration för primärvården vid vaccinering mot influensa och covid-19 - Vårdgivare Skåne \(skane.se\)](#)

[Hälsodeklaration för primärvården vid influensavaccinering - Vårdgivare Skåne \(skane.se\)](#)

Kunskapskällor med aktuella länkar:

[Rekommendationer om influensavaccination till riskgrupper — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)

[Senaste versionen av HSLF-FS 2018:43 om behörighet för sjuksköterskor att förskriva och ordinera läkemedel; - Socialstyrelsen](#)

[Influensasäsong 2022-2023 - Vårdgivare Skåne \(skane.se\)](#)

[Anafylaxiberedskap - För primärkommunal samverkan vid behandling i hemmet](#)